

UDK 61:929Musić Đ.

Посмртно слово о др Ђуру Мусићу

Оливера ДОКЛЕСТИЋ

ЗБОРНИК РАДОВА
ИЗ НАУКЕ, КУЛТУРЕ И УМЈЕТНОСТИ
A COLLECTION OF WORKS IN SCIENCE,
CULTURE AND ART

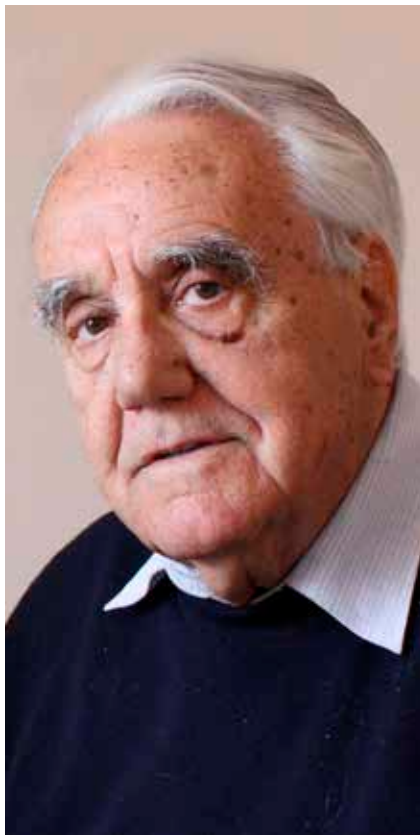
Посмртно слово о др Ђуру Мусићу

Оливера ДОКЛЕСТИЋ

У земљу на гробљу уз велики Светоуспенски храм Манастира Савина, 8. јануара у породичну гробницу Мусића спуштен је ковчег са тијелом др Ђура Мусића. Уз велику тугу због губитка драгог човјека, великог, искреног породичног пријатеља, мене као и многе присутне на сахрани тог ружног кишовитог дана, дохватила је некаква хладна празнина, коју нико и ништа не може да надомјести, јер је на вјечни починак отишао хуманиста, храбар лекар, али, изнад свега, човјек са високим људским моралним особинама, и патриота, родољуб који је превелику љубав и животну енергију улагао за бољи свој родни крај, за превазилажење проблема, изнова постављајући себи нове задатке, као да је и даље млад, са тек четрдесет или педесет година.

Др Ђуро Мусић је један од посљедњих стубова капије душе Херцег Новог, оног позитивног, доброг што људско биће може да донесе овом свијету. Опраштамо се уз велику тугу и присјећамо се бројних дешавања која су дала смисао његовом животу, а породицу и све нас који смо га познавали, чини поносним на сваки тренутак проведен са њим. Др Ђуро Мусић затворио је свој животни

пут, пребогат догађајима, пркосом, инатом, дружењима, родољубљем и човјекољубљем, бригом и радом за друге, али и шалама и јунаштвом, које почесто недостају данашњем човјеку. Био је старог кова, са манирима господственим, а опет младолик у души, понекад дјечачки наиван, и лијеп ликом, до краја живота. Толико је тога прошао и дао овом свијету, заправо људима око себе, да би могло да стане у два живота, ако би се ишло линијом професије, оне медицинске, или линијом патриотизма и борбом против неправде. Из земље је потекао у земљу се враћа, манастирску, он, потомак поћанских Мусића, помораца и трговаца, и оног Николе Мусића који је завјештао Манастиру земљу у

Савини, двије куће и три бутиге у граду, и оца Милана, угледног грађанина, управника поште, татора Манастира Савина, који га је научио да декламује „оченаш“ и да се прекрсти кад пролази поред цркве.

Др Ђуро Мусић рођен је у градској, имућној породици, као најмлађе од троје дјеце, 1929. године. Породична сигурност и дјечија безбрижност нагло су прекинути очевом смрћу пред сам почетак Другог свјетског рата и од тада, све се некако наглавачке окренуло, за мајку Јелку и њено троје дјеце. Дванаестогодишњи дјечак Ђуро покушавао је да помогне мајци у окупираном Херцег Новом, како је најбоље могао, не либећи се физичког рада. Негдје у то доба, захваљујући његовим старијим друговима са Шквера, Југолу Гракалићу, Бату Вранковићу, Мишу Ђуковићу, Славомиру Никовићу, Саши Микулићу, кроз сву нетрпељивост према

окупатору, због којих је гладовала породица и због болести свога старијега брата Срђа, због стријељања и заточења родољуба, Ђуро се прикључује СКОЈ-у, и као њихов курир преноси вијести између Орјенаца¹, касније и других бораца у покрету отпора непријатељу. А још је дјечак, несташан, а неустрашив, који има другаре између мора, рибања и града. Шквер, море, хранитељница и спасилац од глади, у најтежим временима немаштине, помогло је њему и породици да се одрже и преживе, и та веза, готово органска, остала му је усађена до краја живота, као праисконска нит између живота и смрти. Кад је било извјесно да стиже ослобођење од окупатора жудио је да и он дâ свој директан допринос борби против њих, те крене у партизане и прикључи се ослободилачкој војсци. Старији борци су га сматрали још премладим за борбу. Тај ватрени изазов, жеља да остави борбени печат за слободу, та силна покретачка енергија да је и он међу ослободиоцима, то неутажено слободоумље, љубав да буде с обичним народом, урођени алтруизам, материјализовано је прикључењем Првој моторизованој бригади. Са њом је прошао ратни пут кроз тешке борбе за ослобођење од Мостара, уздуж Далмације, преко Госпића све до Ријеке и Кантриде, гдје је сазнао да је рат окончан.

Прва возачка дозвола седамнаестогодишњег младића, Ђура Мусића, била је за тенк, коју је стекао као један од најмлађих питомаца Војне академије! Сачувао је дозволу, међу бројним документима и с поносом је показивао. Но, његовом ватреном, слободоумном духу није пријало да остане у војсци, под сталним надзором и притисцима дисциплине. Демобилисао се и потом је завршио гимназију, по двије године у једној, он већ прекаљени борац, са прве линије фронта. Уписао је Медицински факултет, баш из разлога јер је желио да помогне свом обољелом брату. И увијек ћемо, до краја живота, налазити Ђура Мусића као хуманисту, доброг човјека, који је увијек спреман да помогне, љекарским савјетом, дјелом, рукама које су преносиле велико искуство стечено у операционим салама мирнодопских и болница на ратиштима. Али, већ на студијама у Сарајеву, правдољубив, какав је био, у вријеме резолуције ИБ-а и „прочешљавања студената“ Ђуро

1 Орјенци су популаран назив за борце Орјенског батаљона.

је изабрао страну истине и правде, те не одаје другове пред полицијским испитивањима за проказивање, препуних притисака. Због тога губи стипендију.

Тај бунт и вјера у правду и добробит остаће његова животна линија, која је имала своју цијену. Завршио је студије, увијек уз велики, напоран рад, не презајући од најгрубљих физичких послова, на радним акцијама за Нови Београд 1949. Све је радио да би зарадио новац и завршио факултет. Радост, студентску, младалачку причињавали су сусрети с породицом, Новим, морем, рибањем, барке и регате по Јадрану. По дипломирању враћа се у Херцег Нови и запошљава у Институту „Др Симо Милошевић“ са стажирањем у Војној болници у Мељинама. Жудња за знањем у пракси, да буде што бољи, да се суочава са најтежим и најизазовнијим љекарским захватима, одвела га је на хирургију, код др Голдштајна. У својим сјећањима је написао: „Скренуо ми је пажњу да ако хоћу код њега да учим хирургију не смијем да одсуствујем ни један једини дан. У то вријеме још није било антибиотика. Научио ме да при операцији радим велике резове и да стављам што мање шавова кад шијем кожу и да све сумњиве ране и операције дренирам. То ми је пуно помогло у рату у Невесињу“.

Напустио је Херцег Нови и добио посао хирурга у никшићкој болници, а до краја живота је говорио о несебичној помоћи једног, такође великог човјека и љекара др Драга Вукотића. И то је била посебна вриједност Мусићева, што није заборављао оне који су били уз њега, као снага, ослонац и као учитељи.

Већ породичан човјек, у браку са лијепом Земунком Вером, рођеном Златановић, Ђура Мусића професионални пут води у Подгорицу, јер су тамо у престолници Републике Црне Горе љекари имали боље услове за рад. Био је и спортски љекар фудбалских клубова: „Сутјеска“ и „Будућност“. Остаће посвећен љекарском позиву скоро до пар година пред смрт, истина тек савјетодавно, али је његова природа увијек одговарала на све врсте позива за помоћ. Као ратни љекар у Невесињу 90-их година памте га по невјероватним захватима које је изводио да би спасавао животе, попут случаја који је ушао у медицинске алманахе када је човјеку који је остао прикљештен испод трактора, спасио живот. Др Мусић је хитро реаговао примитивним начином

у примитивним условима, без медицинских помагала, када је отворио човјеку грудни кош и везао му ребра жицом да се не би угушио од крволиптања.

И кад је рат у Босни прошао, др Ђуро, већ пензионер, настанио се у Херцег Новом, и тада је започела нека његова другачија борба за правду, истинољубље, за очување природних и створених вриједности града. Понекад колерик, али испуњен увијек жељом за најбоље свом граду и својим људима, као љекар који не зна за другачије осим да ради за добро свих, по начелу социјалне правде и хуманости једнаке за све без граница, а с надом у боље, срећније доба, с вјером у људе, често се јављао с апелима према властима тих 90-их година и у новом вијеку, а због заштите Савинске дубраве, парка „Боке“ и њених вриједних стабала, због занемарених историјских знаменитости града, задужбина, зграде школе у Србини, куће књижевника Михајла Лалића, старог чардака на Кршу, против извитоперених градњи по граду на штету старих вриједности, кроз његово Друштво за заштиту Херцег Новог, чији је био оснивач.

У души је волио море, био једриличар, човјек неутаживе жеље за бољитком, али и за очувањем старих вриједности. Јер баш он је био неко ко је знао да очува светињу живота у сваком дјелању. То значи узети у испитивање озбиљно и са вјером, и тражити у свакој црти живота његов симбол, по вјеровању да у свакој кришци живота – има пуно живота! Др Ђуро Мусић је волио изазове, имао је ту авантуристичку црту, одабирао је идеолошке предзнаке као израз тренутка, а не као непромјенљив курс, и ниједан није издао. Остао је у свему досљедан, као човјек, борац за човјека, оног малог, обичног, ненаметљивог, а опет уз раме докторима и професорима, црквеним великодостојницима и важним личностима другачијих профила. Добио је много награда, признања, Светосавску медаљу из руку владике Григорија, признање државе Русије за учешће у Другом свјетском рату, Октобарску награду Херцег Новог, и мноштво других. Град Невесиње, које је посебно задужио својим деветогодишњим волонтерским љекарским радом, додијелио му је велику грамату за заслуге ратног хирурга. С поносом је истицао и он, и цијело Невесиње, да му ниједан пацијент није преминуо. А опет, остао је и члан УБНОР-а

и редовно долазио на сва спомен-обиљежја на годишњице из Другог свјетског рата. То је био његов дуг према изгинулим саборцима, партизанима, али и свим родољубима, без обзира на идеолошки предзнак. Увијек је био важан само огољели човјек, страдалник. Био је несебични посвећеник и заштитник града.

Слава нашем др Ђуру Мусићу! Лака му земља савинска и пространо небо његовој души, да је чувају анђели.